

OL

[63]

No. of printed pages: 2

SARDAR PATEL UNIVERSITY
B A (III Semester) Examination
2013

Tuesday, 26th November

2.30 - 5.30 pm

UA03CSLT05 - Sanskrit (Major Discipline Core & Allied) Paper V

अभिज्ञानशाकुन्तलम् - कालिदासः ।

कुल गुणः ७०

प्र.१ नीयेनाभांथी गमे ते त्रयानो अनुवाह करो.

(१५)

- १) सरसिजमनुविद्धं शैवलेनापि रम्भं
मलिनमपि हिमांशोर्लक्ष्म लक्ष्मीं तनोति ।
इयमधिकमनोज्ञा वल्कलेनापि तन्वी
किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम् ॥
- २) तस्याः पुष्पमयी शरीरलुलिता शय्या शिलायामयं
क्लान्तो मन्मथलेख एष नलिनपत्रे नखैरर्पितः ।
हस्ताद्भ्रष्टमिदं बिसाभरणमित्यासज्यमानेक्षणो
निर्गन्तुं सहसा न वेतनगृहाच्छक्नोमि शून्यादिव ॥
- ३) शुश्रूषस्व गुरून्कुरु प्रियसखीवृत्तिं सपत्नीजने
भर्तुर्विप्रकृतापि रोषणतया मा स्म प्रतीपं गमः ।
भूयिष्ठं भव दक्षिणा परिजने भाग्येष्वनुत्सेकिनी
यान्त्येवं गृहिणीपदं युवतयो वामाः कुलस्याधयः ॥
- ४) भवन्ति नम्रास्तरवः फलागमै
नैवाम्बुभिर्दूरिविलम्बिनो घनाः ।
अनुद्धताः सत्पुरुषाः समृद्धिभिः
स्वभाव एवैष परोपकारिणाम् ॥
- ५) वल्मीकार्धनिमग्न मूर्तिरूरसा संदष्टसर्पत्वचा
कण्ठे जीर्णलताप्रतानवल् येनात्यर्थसंपीडितः ।
अंसव्यापि शकुन्तनीड निचितं बिभ्रज्जटामण्डलं
यत्र स्थाणुरिवाचलो मुनिरसावभ्यर्कबिम्बं स्थितः ॥

अथवा

प्र.१ नीयेनाभांथी गमे ते त्रय ससंदर्भ सभञ्जवो.

(१५)

- १) सूत, विनीतवेषेण प्रवेष्टव्यानि तपोवनानि नाम ।
- २) शान्तानुकूलपवनश्च शिवश्च पन्थाः ।
- ३) उत्सवप्रियाः खलु मनुष्याः ।
- ४) अनिर्वर्णनीयं परकलत्रम् ।
- ५) भगवन्, वरः खल्वेषो, नाशीः ।

પ્ર. ૨ 'અભિજ્ઞાનશાકુન્તલમ્'નું મૂળ કથાનક અને નાટ્યકાર કાલિદાસે તેમાં કરેલા પરિવર્તનની ચર્ચા કરો. (૨૦)

અથવા

પ્ર. ૨ 'અભિજ્ઞાનશાકુન્તલમ્'નાં પાંચમા અંકનું મૂલ્યાંકન કરો. (૨૦)

પ્ર. ૩ 'શાકુન્તલ'ની પાત્રસૃષ્ટિ વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૨૦)

અથવા

પ્ર. ૩ 'અભિજ્ઞાનશાકુન્તલમ્'ને આધારે કાલિદાસની નાટ્યકલાનું વર્ણન કરો. (૨૦)

પ્ર. ૪ ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (૧૫)

- ૧) દુર્વાસાના શાપનો પ્રસંગ વર્ણવી તેનું નાટ્યાત્મક મહત્વ ચર્ચો.
- ૨) 'અભિજ્ઞાનશાકુન્તલમ્'માં વીંટીનું મહત્વ
- ૩) શાકુન્તલમાં પ્રકૃતિ નિરૂપણ
- ૪) માદ્રિયોનો પ્રસંગ અને તેની વિશેષતા